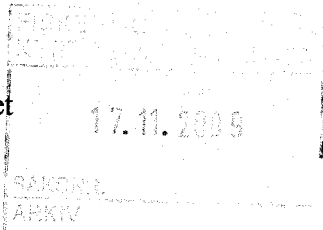

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Stavanger, 16.11.09

Høringsnotat – forskriftsendringer vedrørende eksport av fisk og fiskevarer”

Det er foreslått at nåværende ordning knyttet til ”hermetikkavgiften” opphører fra 1.1.2010. I høringsnotatet ”Høringsnotat – forskriftsendringer vedrørende eksport av fisk og fiskevarer” står følgende om konsekvenser for Nofima Norconserv og Nofima totalt:

Hermetikkavgiften gir i dag om lag 2-3 mill. kroner i årlige inntekter til Nofima Norconserv. Isolert vil fjerning av avgift derfor ha betydning for Nofima. På den annen side bidrar FHF med betydelige kjøp av forskningstjenester til Nofima gjennom samarbeidsavtalen mellom FHF og Nofima. Det forventes derfor at et slikt avgiftsbortfall ikke vil gi vesentlige negative virkninger.

En kort historikk:

”Hermetikkavgiften” var i utgangspunktet en selvpålagt avgift som skulle sikre generisk kunnskap for næringen gjennom en rekke felles tiltak. Blant disse var realiseringen av Hermetikkindustriens Laboratorium i 1931. ”Hermetikkavgiften” er i dag forankret i lov av 8. juni 1984 nr. 52 om avgift på hermetikk og tilhørende forskrift.

Bransjen innså på et tidlig tidspunkt det konkurransefortrinn som lå i kompetanse basert på FoU, og har gjennom en lang historie ført til realiseringen av et internasjonalt sterkt kompetansemiljø lokalisert i Måltidets Hus. Summarisk kan historien presenteres som følger:

1931 Eget laboratoriebygg

- Hermetikkindustriens Laboratorium 1931, lokalisert sentralt i Stavanger
- Inntektskilde: Hermetikkavgiften.

1952 Eget skolebygg

- Norges Hermetikkfagskole åpner i 1952, lokalisert i Stavanger.
- Inntektskilde: Hermetikkavgiften.

1985 Opprettelse av Stiftelsen Norconserv

- Sammenslåing av
  - Hermetikkindustriens Laboratorium
  - Reklamefondet for Den norske Hermetikkindustri
  - Norges Hermetikkfagskole
- Inntektskilder: Hermetikkavgiften, arbeidsoppgaver for industrien, BFF (Bransjeforskningsfondet), NFR (Norges forskningsråd).

2003 Norconserv AS

- Norconserv AS etablert med følgende aksjefordeling:
  - Fiskeriforskning AS 51 %
  - Stiftelsen Norconserv 44 %
  - Iris AS 5 %
- Inntektskilder: hermetikkavgiften, grunnbevilgning, industrioppdrag og NFR-finansierte prosjekter

2006 Eierskifte i Norconserv AS

- Ny aksjefordeling
  - Fiskeriforskning AS 51 %
  - Nofima AS 49 %
- Inntektskilder: hermetikkavgiften, grunnbevilgning, industrioppdrag og NFR-finansierte prosjekter

2006 Realisering av nytt bygg, Måltidets Hus

- Eksisterende bygningsmasse sentralt i Stavanger (Alex. Kiellandsgt 2 og Niels Juelsgt 50) solgt i den hensikt å kunne finansiere vår del av nybygget Måltidets Hus.
- Måltidets Hus Eiendom AS realisert med Norconserv som 50% eier. På dette tidspunkt inngikk Norconserv AS en garanti for inntil 75% av leiearealet, noe som var en forutsetning for å kunne realisere bygget.

2007 Salg av aksjer i Måltidets Hus Eiendom AS

- Som følge av etablering av Nofima AS ble det tatt en overordnet beslutning om at det nyetablerte forskningskonsernet ikke skulle eie sine forskningslaboratorier. Som en konsekvens av denne beslutningen solgte Norconserv sin aksjepost i Måltidets Hus Eiendom AS til Stiftelsen Norconserv.
- Norconserv AS ble leietaker i lokaler som var tenkt eiet. Konsekvensene for Nofima Norconserv AS er bortfall av forventet avkastning på innskutt egenkapital. Avkastningen var forventet å utgjøre omkring 3 MNOK pr år.

2008 Nofima Norconserv AS

- Nofima Norconserv AS nytt navn på Norconserv AS
- Nofima Norconserv blir del av Nofimas forretningsområde Nofima Mat
- Inntektskilder: hermetikkavgiften, grunnbevilgning, industrioppdrag og NFR-finansierte prosjekter

Hermetikkavgiften som grunnbevilgning

Nofima Norconserv AS ble første gang innvilget grunnbevilgning fra Fiskeri- og kystdepartementet/Norges forskningsråd i 2001 med kr 2,1 mill. De bevilgende myndigheter påpekte den gangen at også "hermetikkavgiftene" ble betraktet som en del av Stiftelsen Norconservs grunnbevilgning. Bortfall av avgiften vil medføre en alvorlig svekkelse av grunnbevilgningen til Nofima Norconserv AS og dermed Nofima Mat.

Her er det viktig å påpeke at fondsmidlene (enten de kommer fra grønn eller blå sektor) ikke kan benyttes som grunnbevilgning/basisbevilgning, men skal brukes til næringsrettede prosjekter finansiert over avgiftsmidlene. Konsekvensen blir således at hele Nofima Mat står uten basisbevilgning, noe som på sikt vil føre til manglende utvikling av grunnleggende kompetanse innen de områdene våre næringer ønsker å få gjennomført forskning. Midler til å

bygge grunnleggende kompetanse er helt avgjørende for at Nofima skal være en konkurransedyktig kunnskapsleverandør.

Det skal i denne sammenheng også påpekes at Nofimas basisbevilgning i perioden 2004-2008 har vist en fallende tendens (Institutt rapporten 2008, Norges forskningsråd) og i dag kun utgjør ca 15 % av Nofimas totalomsetning. Dette er blant de laveste innen primærinstituttarenaen (hvis man ser bort fra forvaltningsinstituttene).

Fra Hermetikkindustriens Laboratorium til Måltidets Hus

Nofima Norconserv AS holdt frem til våren 2009 til i lokaler bygget i 1931. Den forskningsmessige infrastrukturen var lite effektiv og forsøksfasilitetene tilfredsstilte ikke dagens krav til fremstilling av næringsmidler. På denne bakgrunn ble det allerede på midten av 1990-tallet igangsatt arbeider for å realisere nytt bygg for instituttet. Planene som etter hvert konkretiserte seg til Måltidets Hus bygget på idéen om et fremtidig nasjonalt kompetansemiljø for mat- og måltidsnæringen.

To avgjørende premisser for konkretisering av planene for Måltidets Hus var at Rogaland Fylkeskommune tildelte prosjektet en vederlagsfri tomt, samt at Fiskeri- og kystdepartementet anerkjente planene ved å bevilge midler til husleiestøtte. Forutsetningene ble innfridd, og i flere skriv fra Fiskeri- og kystdepartementet går det frem at en forutsetning er at midler som frigjøres fra salg av eksisterende bygningsmasse benyttes for realisering av nytt bygg.

Med en grunnbevilgning via NFR samt avgiftsmidler fra bransjen, mente styret i Norconserv AS at det finansielle grunnlaget for å iverksette en realisering av Måltidets Hus var tilstede. På denne bakgrunn ble byggeplanene realisert, og Nofima Norconserv flyttet inn i januar 2009.

En svært uheldig situasjon oppstod da Staten ved FKD også la til grunn at midlene som ble frigjort ved salg av eksisterende bygningmasse skulle benyttes til å kjøpe ut de ikke statlige aksjonærene i tidligere selskap som skulle gå inn i Nofima. Nofima AS har allerede lånt av Nofima Norconserv AS for å betale ut tidligere eiere.

Forutsetningene endres

I forslaget om å oppheve "hermetikkavgiften" endres de økonomiske forutsetningene for Nofima Norconservs innflytting i Måltidets Hus på to områder.

1, Kompetanseutvikling

Som forskningskonsern er Nofimas virksomhet forankret i utvikling og salg av kunnskap til nasjonal og internasjonal industri. Vårt sterkeste konkurransefortrinn er næringsrelevant kunnskap på høyt internasjonalt nivå. Konsernet er organisert i forretningsområder, som igjen er delt inn i kompetanseområder. Industriell Gastronomi og Prosessering er et av Nofimas kompetanseområder. Sentrale deler av området er bygget opp over flere år ved virksomheten i Stavanger gjennom meget god dialog med bransjen. Stiftelsen Norconserv har gjennom sine føringer for bruk av avgiftsmidler bidratt sterkt til den nasjonale og internasjonale posisjon Nofima har innen dette kompetanseområdet.

Bortfall av "hermetikkavgiften" kan fjerne grunnlaget for den langsiktige kunnskapsbyggingen som industrien har bidratt til gjennom vel 75 år. For å motvirke en slik utvikling, anser Nofima det som meget viktig at en opprettholder det finansielle grunnlaget sammen

med industrirelevans for kompetanseområdet. Dette kan gjøres gjennom oppretting av et eget forum for bransjen som legger føringer for prosjektprioriteringer i størrelsesorden tilsvarende "hermetikkavgiften". For å sikre kontinuitet i kunnskapsutviklingen og den industrielle relevans, kan et slik bransjeforum gjerne ivaretas av Stiftelsen Norconserv. Som 50 % eier av Måltidets Hus vil Stiftelsen Norconserv AS også ivareta en god kobling til Nofima i Stavanger.

2, Nofimas økonomiske forhold

Nofima har nettopp flyttet deler av sin virksomhet (Nofima Norconserv AS) inn i nye lokaler i Måltidets Hus i Stavanger. Det er lagt ned betydelige ressurser i moderne, tilpassede forskningsfasiliteter. Tilstedeværelsen i Måltidets Hus er forbundet med høyere driftsutgifter enn hva tilfellet var i fraflyttede lokaler. Det økonomiske løftet flyttingen har medført er begrunnet ut fra den økonomi Nofima Norconserv AS hadde da bygging ble vedtatt (2006).

En reduksjon i den grunnleggende finansieringen vil være vanskelig å kunne håndtere. Fra Nofimas side vil det derfor være avgjørende at midler i størrelsesorden 2- 3 mill. kroner øremerkes fra FHF til bruk i Nofima. Disse midlene må da være i tillegg til allerede bekreftede beløp i samarbeidsavtalen mellom FHF og Nofima. Da FHF-midler ikke kan brukes som grunnbevilgning, vil det være hensiktsmessig å tildele disse basert på bransjens fremtidige kunnskapsutvikling.

For å sikre samt videre utvikle Nofimas kompetanse og konkurransekraft, er det avgjørende at inntektsnivået opprettholdes. Nofima er i likhet med flere andre industrinære institutter rammet av industriens reduserte FoU-aktivitet. Dette gir konsernet store utfordringer knyttet til igangsetting av FoU-prosjekter med industriell medvirkning.

Konklusjoner:

Nofima ser nødvendigheten av en harmonisering av avgiftsproblematikken relatert til marine råstoff uavhengig av bearbeidingsmetode.

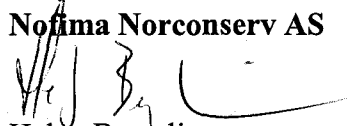
Nofima understreker "hermetikkavgiftens" betydning i forhold til bransjespesifikk kunnskapsgenerering og vedlikehold. Tilbakemeldingene fra bransjen har vært og er meget positive i forhold til muligheter for påvirkning av relevant kunnskapsutvikling. Nofima foreslår at Stiftelsen Norconserv fungerer som et bransjeforum for videre kunnskapsutvikling.

Nofima anbefaler at det øremerkes midler som basisbevilgning over Norges forskningsråd for å kompensere bortfall av deler av Nofimas grunnbevilgning innen forretningsområdet Nofima Mat (Nofima Mat AS og Nofima Norconserv AS)

Med hilsen
Nofima AS

Øyvind Fylling-Jensen
Konsernsjef
(Sign)

Nofima Norconserv AS

Helge Bergslien
Adm.dir